

Wyrok z dnia 11 grudnia 2001 r.

II UKN 656/00

Zaprzestanie pobierania świadczenia, o którym mowa w art. 100 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.) nie jest warunkiem uzasadniającym zastosowanie art. 186 ust. 2 pkt 2 tej ustawy w stosunku do osoby, która wniosek o świadczenie emerytalno-rentowe zgłosiła przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Przewodniczący SSN Teresa Romer, Sędziowie SN: Beata Gudowska, Maria Tyszczel (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2001 r. sprawy z wniosku Mariana L. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w C. o wysokość świadczenia, na skutek kasacji organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 12 kwietnia 2000 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach wyrokiem z dnia 12 kwietnia 2000 r. [...] po rozpoznaniu apelacji Mariana L. od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach z dnia 4 listopada 1999 r. [...], zmienił zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w C. z dnia 9 kwietnia 1999 r. i przyznał ubezpieczonemu prawo do górniczej renty z tytułu niezdolności do pracy na podstawie ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin.

W kasacji organ rentowy zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie art. 186 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.) i wniósł o jego uchYLENIE.

Sąd Najwyższy wziął pod uwagę, co następuje:

Kasacja jest środkiem zaskarżenia o charakterze ściśle prawnym o ograniczonym zakresie podmiotowym, przedmiotowym i czasowym. Zgodnie z art. 393¹¹ KPC - w rozpoznawaniu kasacyjnym, Sąd Najwyższy jest związany granicami kasacji wyznaczonymi przytoczonymi w niej podstawami, skonkretyzowanymi w zarzutach, ich uzasadnieniem oraz wnioskami. Stosownie do art. 393¹ pkt 1 KPC podstawę kasacji może stanowić naruszenie prawa materialnego przez jego błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie. W rozpoznawanej sprawie, jako podstawę kasacji wskazano zarzut naruszenia zaskarżonym wyrokiem przepisu prawa materialnego, art. 186 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, bez konkretyzacji, czy Sąd Apelacyjny dokonał jego błędnej wykładni, czy też niewłaściwego zastosowania (ewentualnie - niezastosowania). Wprawdzie w uzasadnieniu kasacji jest wzmianka o wykładni art. 186 ust. 2 pkt 2 ustawy o FUS, lecz zabrakło wyводу prawnego stosownego do tej podstawy, bowiem wywodem takim nie jest stwierdzenie: „Zdaniem organu rentowego z wyrokiem Sądu apelacyjnego zgodzić się nie można”, jednakże powołanie się na art. 100 tejże ustawy pozwoliło Sądowi Najwyższemu na merytoryczne rozpoznanie kasacji, jako wniesionej z zarzutem błędnej wykładni przepisu powołanego w jej części wstępnej.

Jest poza sporem, że wnioskodawca zgłosił wniosek o górniczą rentę z tytułu niezdolności do pracy w dniu 12 listopada 1998 r., a organ rentowy, na podstawie przepisów ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 1995 r. Nr 30, poz. 154 ze zm.), decyzją z dnia 18 stycznia 1999 r. rentę tę przyznał - z równoczesnym zawieszeniem jej wypłaty, wobec braku zaświadczenia z zakładu pracy o zaprzestaniu pobierania zasiłku chorobowego. Po przesłaniu (3 marca 1999 r.) przez zakład pracy wnioskodawcy jego karty zasiłkowej organ rentowy kolejną decyzją (z 9 kwietnia 1999 r.) podjął od dnia 1999 r. wypłatę renty z tym, że ponownie ustalił jej wysokość przy zastosowaniu przepisów ustawy o FUS. Zgodnie z art. 186 ust. 2 pkt 2 tej ustawy, jej przepisy stosuje się do wniosków o świadczenia zgłoszonych przed 1 stycznia 1999 r. (przed dniem wejścia w życie ustawy), jeżeli choćby jeden z warunków do uzyskania prawa do świadczenia został spełniony, poczynając od tego dnia. Stosownie natomiast do jej art. 100 ust. 1, prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem

spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa, z tym, że na podstawie ust. 2 tego przepisu prawo między innymi do renty z tytułu niezdolności do pracy powstaje z dniem zaprzestania pobierania zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy.

Prawidłowe jest stanowisko Sądu Apelacyjnego, że warunki do nabycia przez wnioskodawcę prawa do górniczej renty z tytułu niezdolności do pracy określał art. 12 ustawy o z.e.g., stanowiący, że renta ta przysługuje górnikowi, który łącznie spełniał następujące warunki: był niezdolny do pracy, miał określony okres pracy górniczej wraz z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi, a jego niezdolność powstała w czasie pracy górniczej lub z nią równorzędnej albo w czasie pobierania z tytułu tej pracy zasiłków z ubezpieczenia społecznego z powodu choroby lub macierzyństwa. Stosownie natomiast do art. 24 w związku z art. 76 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) prawo do świadczeń emerytalno-rentowych powstawało z dniem spełnienia się wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa, z tym, że w razie pobierania przez pracownika zasiłku chorobowego - jego prawo do emerytury, renty szkoleniowej lub renty z tytułu niezdolności do pracy, powstawało z dniem zaprzestania pobierania tego zasiłku. Na gruncie tego przepisu zarówno w doktrynie, jak i w praktyce sądów powszechnych oraz orzecznictwie Sądu Najwyższego ukształtował się pogląd rozgraniczający warunki do nabycia prawa do świadczenia emerytalno-rentowego od przesłanek decydujących o jego realizacji. Rozgraniczenie takie potwierdził i ugruntował art. 100 ustawy o FUS; przepis ten, o treści analogicznej do art. 76 ustawy o z.e.p., został podzielony na dwa ustępy, z których pierwszy stwierdza nabycie prawa po spełnieniu warunków ustawowych, a drugi określa przesłanki powodujące, że prawo do jego realizacji powstaje dopiero po zaprzestaniu pobierania świadczeń wymienionych w tym przepisie. Skoro zatem w omawianym art. 186 ust. pkt 2 ustawy o FUS ustawodawca nie przewiduje stosowania jej przepisów w stosunku do osób, których „prawo do świadczeń powstało po dniu wejścia w życie tej ustawy”, lecz wówczas „jeżeli choćby jeden z warunków do uzyskania prawa do świadczenia” został spełniony po tym dniu, to uzasadniony jest wyrażony w zaskarżonym wyroku pogląd o braku podstaw prawnych do zastosowania wobec wnioskodawcy przepisów ustawy o FUS, bowiem przed dniem 1 stycznia 1999 r. zgłosił on wniosek o górniczą rentę z tytułu niezdolności do pracy i spełnił określone w art. 12 ustawy o z.e.g. wszystkie warunki do jej przyznania.

Stwierdzenie kasacji: „Organ rentowy stoi na stanowisku, że oprócz opisanych w uzasadnieniu przez Sąd Apelacyjny warunków koniecznych do uzyskania prawa do renty górniczej, niezbędne jest również spełnienie warunku zawartego w art. 100 cyt. ustawy”, nie jest argumentem prawnym poddającym się do kontroli kasacyjnej, a brak stosownego wyводу sugeruje, że kasacja oparta jest na pomyleniu pojęć materialnoprawnych warunków nabycia prawa do renty od jego powstania i realizacji. Przytoczona w kasacji podstawa nie jest więc usprawiedliwiona.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 393¹² KPC Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji wyroku.

=====